

ประติภาพและประติผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ใน
โครงการพัฒนาคนเฝ้าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาววณิช มาลาศรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
ภาควิชาการประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974 - 577 - 910 - 5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016758

1 10309282

THE EFFICIENCY AND EFFECTIVENESS OF PRINTED MEDIA USED IN MANAGEMENT
OF SALT-AFFECTED SOILS IN THE NORTHEAST THAILAND.

MISS WANIT MALASRI

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974 - 577 - 910 - 5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนา
ดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย นางสาวนิต มาลาศรี

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

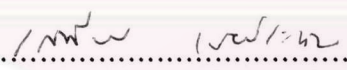
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี

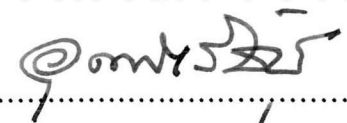
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เชยประทับ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

.....กรรมการ
(ดร. อุดม จำรัสพันธุ์)

ชนิด มาลาศรี : ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ในโครงการ
พัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (THE EFFICIENCY AND EFFECTIVENESS OF PRINTED
MEDIA USED IN THE NORTHEAST THAILAND) อ. ที่ปรึกษา : รศ. จุมพล รอดคำดี , 85 หน้า .
ISBN 974 - 577 - 910 - 5

การศึกษานี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ ในโครงการ
การพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ดินเค็มภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ด้านความสนใจ ทักษะคิด และความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากสื่อสิ่งพิมพ์เหล่านี้

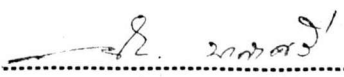
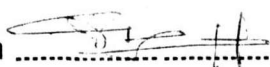
ผลจากการวิจัยในส่วนที่เป็นประสิทธิภาพพบว่า สื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็ม
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถดึงดูดความสนใจ และสร้างทักษะคิดแก่เกษตรกรได้ดี แต่ยังไม่สามารถ
ถ่ายทอดความรู้ได้ในระดับที่น่าพอใจ

สำหรับในส่วนที่เป็นการทดสอบเพื่อหาประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า หลังจากได้รับสื่อสิ่ง
พิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือแล้ว เกษตรกรมีความเชื่อในเรื่องการพัฒนา
และอนุรักษ์ดินเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่ได้ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น

สรุปได้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผลในการดึงดูดความสนใจ สร้างทักษะคิดที่ดี และสร้างความเชื่อถือให้เกิดแก่เกษตรกรได้ แต่ยังไม่
สามารถทำให้เกษตรกรเกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างน่าพึงพอใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

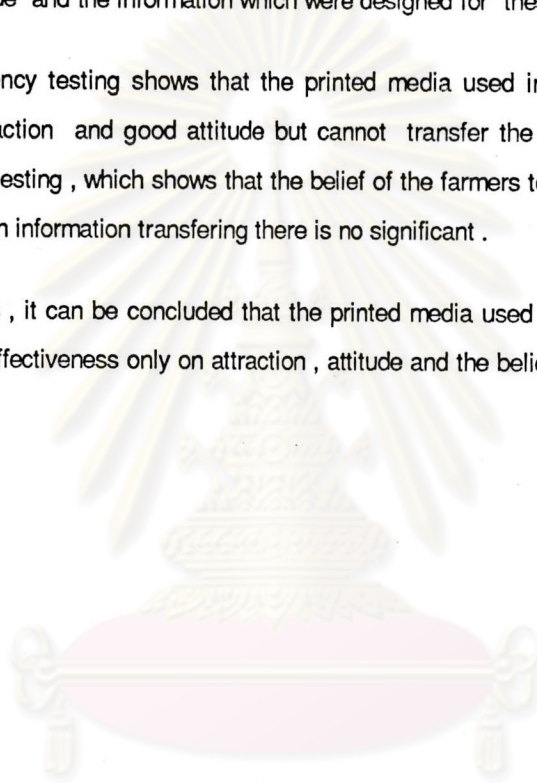

WANIT MALASRI : THE EFFICIENCY AND EFFECTIVENESS OF PRINTED MEDIA USED IN
MANAGEMENT OF SALT-AFFECTED SOILS IN THE NORTHEAST THAILAND : ASSO. PROF .
JOOMPOL RODCUMDEE , Ed. D . 85 PP .ISBN 974 - 577 - 910 - 5

The purpose of this study is to evaluate the efficiency and effectiveness of printed media used in salt-affected soils in the northeast Thailand , by interviewing farmers in salt-affected soil in the northeast about the attraction , the attitude and the information which were designed for these printed media .

The result of efficiency testing shows that the printed media used in salt-affected soils in the northeast can build much attraction and good attitude but cannot transfer the information at satisfactory level . As in the effectiveness testing , which shows that the belief of the farmers towards these printed media has increased significantly but in information transferring there is no significant .

From the two results , it can be concluded that the printed media used in salt-affected soils in the northeast have efficiency and effectiveness only on attraction , attitude and the belief not on information .

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..การประชาสัมพันธ์.....
สาขาวิชา ..นิเทศศาสตร์พัฒนาการ.....
ปีการศึกษา2532.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จได้เนื่องจากได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์ จุมพล รอคคำดี ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง รองศาสตราจารย์ ดร. เสถียร เขยประทับ และ ดร. อุดม จำรัสพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ช่วยกรุณาแนะนำและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่าน เป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือช่วยเหลือ และการสนับสนุนทางด้านข้อมูลและเอกสาร เป็นอย่างดีจาก ดร. สมศรี อรุณินท์ และเจ้าหน้าที่ของโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเค็ม กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวง เกษตรและสหกรณ์ วิทยาลัยครูอุตรธานี อาจารย์ชิน ไพธ่ออน และนักศึกษาวิชาเอกวารสารและการประชาสัมพันธ์ ที่ช่วยในการเก็บข้อมูล ดร. ณัฏเทพ พิทักษานูรัตน์ ที่ช่วยให้คำปรึกษาในรายละเอียดอื่น ๆ อาจารย์วรรณวิภา แสนสิทธิ์ ที่ช่วยในการประสานงานกับหมู่บ้าน อาจารย์วิทยาลัยครูอีกหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ กำลังใจมาตลอด รวมทั้งพ่อและน้อง ๆ ทุกคนที่มีส่วนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

วนิต มาลาศรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย _____	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ _____	จ
กิตติกรรมประกาศ _____	ฉ
สารบัญตาราง _____	ช
สารบัญภาพ _____	ฉ
บทที่	
1. บทนำ _____	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา _____	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย _____	8
สมมติฐานในการวิจัย _____	8
ข้อตกลงเบื้องต้น _____	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ _____	9
2. ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง _____	10
3. ระเบียบวิธีวิจัย _____	26
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล _____	30
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ _____	48
บรรณานุกรม _____	53
ภาคผนวก _____	55
ประวัติผู้เขียน _____	85

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และความไม่สนใจ ในโปสเตอร์ การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด _____	31
2.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติทางบวก (+) เป็นกลาง (0) และทัศนคติทางลบ (-) ต่อโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด _____	32
3.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้และตอบไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบ ได้โดยเฉลี่ย เมื่ออ่านโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด _____	33
4.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และความไม่สนใจ ในโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม "โครงการพัฒนาดินเค็ม " _____	34
5.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติทางบวก (+) เป็น กลาง (0) และทัศนคติทางลบ (-) ต่อโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม "โครงการพัฒนาดินเค็ม " _____	36
6.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้และไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบ ได้โดยเฉลี่ย เมื่ออ่านโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม "โครงการพัฒนาดินเค็ม " _____	38
7.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนความสนใจ วางเฉย และความไม่สนใจในเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ _____	39
8.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรและค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติทางบวก (+) เป็น กลาง (0) และทัศนคติทางลบ (-) ต่อเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ _____	40
9.	แสดงค่าร้อยละของเกษตรกรที่ตอบคำถามได้และตอบไม่ได้ และจำนวนข้อที่ตอบ ได้โดยเฉลี่ย เมื่ออ่านเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ _____	43
10.	แสดงคะแนนรวม ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าร้อยละของคะแนนที่ทำได้และผลการทดสอบ ความแตกต่าง ในความรู้ความเข้าใจของเกษตรกร ด้วยการทดสอบ -t _____	45
11.	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของความเชื่อของเกษตรกร เกี่ยวกับการพัฒนาและอนุรักษ์ดิน และผลการทดสอบความแตกต่างของความเชื่อ ก่อนได้รับสื่อและหลังได้รับสื่อ _____	46
12.	แสดงความถี่และค่าร้อยละของสถานภาพทางครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการ หาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในโครงการพัฒนาดินเค็มภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ _____	56

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1. แผนภูมิแสดงความแตกต่างทางด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรก่อนและ
หลังการได้รับสื่อ _____ 60
2. แผนภูมิแสดงความแตกต่างทางด้านความเชื่อของเกษตรกรก่อนและหลังการได้รับสื่อ 61
3. แผนที่อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี _____ 62
4. ภาพโปสเตอร์การปลูกโสนเป็นปุ๋ยพืชสด _____ 63
5. ภาพโปสเตอร์การเพิ่มผลผลิตข้าวในพื้นที่ดินเค็ม " โครงการพัฒนาดินเค็ม " _____ 64
6. ภาพเอกสารแนะนำดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ _____ 65
7. ภาพแหล่งดินเค็มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลเสียหายทางเศรษฐกิจและความ
เป็นอยู่ ผลเสียหายทางการเกษตร และการป้องกันการเกิดดินเค็ม _____ 66
8. ภาพการป้องกันการแพร่กระจายของดินเค็ม รูปแบบของวิธีการเกิดของดินเกลือ
ที่มีผลในการเกิดดินเกลือ แผ่นดินทรุดเนื่องจากการผลิตเกลือ การสร้างเขื่อน
และการทำลายป่า _____ 67
9. ภาพสาเหตุการเกิดขบวนการดินเค็มตามธรรมชาติ การเกิดดินเกลือจากน้ำ
ชลประทาน _____ 68

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย